

Dansk udgave

Retsforskrifter

Indhold

I *Retsakter hvis offentliggørelse er obligatorisk*

- * Kommissionens forordning (EF) nr. 2394/97 af 2. december 1997 om fastsættelse af det endelige støttebeløb for visse bælgplanter for produktionsåret 1997/1998 1
- * Kommissionens forordning (EF) nr. 2395/97 af 2. december 1997 om fastsættelse af de maksimale beløb for udligningsstøtten for de væsentlige revalueringer af pund sterling, som indtrådte den 5. juni 1997 og den 21. august 1997 2
- * Kommissionens forordning (EF) nr. 2396/97 af 2. december 1997 om tilføjelse i bilaget til forordning (EF) nr. 2400/96 om optagelse af visse betegnelser i det register over beskyttede oprindelsesbetegnelser og beskyttede geografiske betegnelser, der er fastsat i Rådets forordning (EØF) nr. 2081/92 om beskyttelse af geografiske betegnelser og oprindelsesbetegnelser for landbrugsprodukter og levnedsmidler 3
- Kommissionens forordning (EF) nr. 2397/97 af 2. december 1997 om faste importværdier med henblik på fastsættelsen af indgangsprisen for visse frugter og grøntsager 5
- * Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 97/60/EF af 27. oktober 1997 om tredje ændring af direktiv 88/344/EØF om indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes lovgivning om ekstraktionsmidler anvendt ved fremstilling af levnedsmidler og levnedsmiddelingredienser 7

Kommissionen

97/807/EF:

- * Kommissionens beslutning af 30. april 1997 om den spanske støtte til flyfabrikanten Construcciones Aeronáuticas SA (Casa)⁽¹⁾ 10

97/808/EF:

- * Kommissionens beslutning af 20. november 1997 om proceduren for attestering af byggevarer i henhold til artikel 20, stk. 2, i Rådets direktiv 89/106/EØF for så vidt angår gulv- og terrænbelægninger⁽¹⁾..... 18

⁽¹⁾ EØS-relevant tekst

I

(Retsakter hvis offentliggørelse er obligatorisk)

KOMMISSIONENS FORORDNING (EF) Nr. 2394/97

af 2. december 1997

om fastsættelse af det endelige støttebeløb for visse bælgplanter for produktionsåret 1997/1998

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER HAR —

under henvisning til traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab,

under henvisning til Rådets forordning (EF) nr. 1577/96 af 30. juli 1996 om indførelse af en særlig støtte for visse bælgplanter⁽¹⁾, senest tilpasset ved Kommissionens forordning (EF) nr. 1826/97⁽²⁾, særlig artikel 6, og

ud fra følgende betragtninger:

Ifølge artikel 6, stk. 1, i forordning (EF) nr. 1577/96 bestemmer Kommissionen overskridelsen af det garanterede maksimumsareal og fastsætter det endelige støttebeløb for det pågældende produktionsår;

det i artikel 3 i forordning (EF) nr. 1577/96 omhandlede garanterede maksimumsareal er i 1997/1998 overskredet med 23,54 %; det i artikel 2, stk. 2, i forordning (EF) nr.

1577/96 omhandlede støttebeløb skal derfor nedsættes forholdsmæssigt for det pågældende produktionsår;

de i denne forordning fastsatte foranstaltninger er i overensstemmelse med udtalelse fra Den Fælles Forvaltningskomité for Korn, Fedtstoffer og Tørret Foder —

UDSTEDT FØLGENDE FORORDNING:

Artikel 1

Det endelige støttebeløb for visse bælgplanter for produktionsåret 1997/1998 fastsættes til 146,51 ECU pr. hektar.

Artikel 2

Denne forordning træder i kraft på tredjedagen efter offentliggørelsen i *De Europæiske Fællesskabers Tidende*.

Denne forordning er bindende i alle enkeltheder og gælder umiddelbart i hver medlemsstat.

Udfærdiget i Bruxelles, den 2. december 1997.

På Kommissionens vegne

Franz FISCHLER

Medlem af Kommissionen

⁽¹⁾ EFT L 206 af 16. 8. 1996, s. 4.

⁽²⁾ EFT L 260 af 23. 9. 1997, s. 11.

KOMMISSIONENS FORORDNING (EF) Nr. 2395/97

af 2. december 1997

om fastsættelse af de maksimale beløb for udligningsstøtten for de væsentlige revalueringer af pund sterling, som indtrådte den 5. juni 1997 og den 21. august 1997

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER HAR —

under henvisning til traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab,

under henvisning til Rådets forordning (EF) nr. 724/97 af 22. april 1997 om foranstaltninger og udligning i forbindelse med væsentlige revalueringer, der påvirker landbrugsindkomsterne⁽¹⁾, særlig artikel 7, og

ud fra følgende betragtninger:

I henhold til forordning (EF) nr. 724/97 kan medlemsstaterne yde landbrugerne en støtte, som skal udligne virkningerne af en væsentlig revaluering; udligningsstøtten ydes på de betingelser, der er anført i nævnte forordning og i Kommissionens forordning (EF) nr. 805/97 af 2. maj 1997 om gennemførelsesbestemmelser for udligning i forbindelse med væsentlige revalueringer⁽²⁾;

beløbet for udligningsstøtten bestemmes i henhold til artikel 4, 5 og 6 i forordning (EF) nr. 724/97 og omfatter et hovedbeløb og eventuelt tillægsbeløb i henhold til nævnte forordnings artikel 4, stk. 2, andet afsnit;

for at gøre det lettere at yde støtten, bør det maksimale hovedbeløb af den første rate af udligningsstøtten fastsættes på grundlag af de seneste foreliggende oplysninger om de tilfælde, der indtrådte den 5. juni 1997 og den 21. august 1997 for pund sterling; fastsættelsen af de maksimale beløb foregriber hverken en nedsættelse eller annullering i tilfælde af en forhøjelse af landbrugsomregningskursen i løbet af den i artikel 4, stk. 3, i forordning (EF) nr. 724/97 omhandlede observationsperiode eller muligheden for, at der kan ydes tillægsbeløb i henhold til artikel 3, stk. 2, andet afsnit, i nævnte forordning;

for at forordning (EF) nr. 805/97 kan anvendes, er det nødvendigt at præcisere den periode, der er omhandlet i

forordningens artikel 3, stk. 1, så at støtten kan knyttes til en tidligere produktion;

de i denne forordning fastsatte foranstaltninger er i overensstemmelse med udtalelse fra de berørte forvaltningskomitéer —

UDSTEDT FØLGENDE FORORDNING:

Artikel 1

For Det Forenede Kongerige er det maksimale hovedbeløb af den første rate af udligningsstøtten, jf. artikel 1, stk. 2, i forordning (EF) nr. 805/97, lig med:

- 133,14 mio. ECU, for så vidt angår den væsentlige revaluering, der indtrådte den 5. juni 1997; og
- 155,42 mio. ECU, for så vidt angår den væsentlige revaluering, der indtrådte den 21. august 1997.

Artikel 2

1. De i denne forordning fastsatte beløb fastlægges, uden at det foregriber følgerne af artikel 4, stk. 3, i forordning (EF) nr. 724/97.
2. For ydelse af den udligningsstøtte hvis maksimale beløb er fastsat i nærværende forordning, udløber den periode, der er omhandlet i artikel 3, stk. 1, i forordning (EF) nr. 805/97, senest den 31. august 1997.

Artikel 3

Denne forordning træder i kraft på syvendedagen efter offentliggørelsen i *De Europæiske Fællesskabers Tidende*.

Denne forordning er bindende i alle enkeltheder og gælder umiddelbart i hver medlemsstat.

Udfærdiget i Bruxelles, den 2. december 1997.

På Kommissionens vegne

Franz FISCHLER

Medlem af Kommissionen

⁽¹⁾ EFT L 108 af 25. 4. 1997, s. 9.

⁽²⁾ EFT L 115 af 3. 5. 1997, s. 13.

KOMMISSIONENS FORORDNING (EF) Nr. 2396/97

af 2. december 1997

om tilføjelse i bilaget til forordning (EF) nr. 2400/96 om optagelse af visse betegnelser i det register over beskyttede oprindelsesbetegnelser og beskyttede geografiske betegnelser, der er fastsat i Rådets forordning (EØF) nr. 2081/92 om beskyttelse af geografiske betegnelser og oprindelsesbetegnelser for landbrugsprodukter og levnedsmidler

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER HAR —

under henvisning til traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab,

under henvisning til Rådets forordning (EØF) nr. 2081/92 af 14. juli 1992 om beskyttelse af geografiske betegnelser og oprindelsesbetegnelser for landbrugsprodukter og levnedsmidler⁽¹⁾, senest ændret ved Kommissionens forordning (EF) nr. 1068/97⁽²⁾, særlig artikel 6, stk. 3 og 4, og

ud fra følgende betragtninger:

Medlemsstaterne har i overensstemmelse med artikel 5 i forordning (EØF) nr. 2081/92 til Kommissionen indgivet ansøgninger om registrering som geografiske betegnelser eller oprindelsesbetegnelser for visse betegnelser;

det er blevet konstateret, at ansøgningerne, jf. artikel 6, stk. 1, i nævnte forordning, er i overensstemmelse med forordningen, og at de indeholder alle de oplysninger, der er nævnt i artikel 4 heri;

der er over for Kommissionen ikke gjort indsigelser, jf. artikel 7 i nævnte forordning, mod den betegnelse, der er

anført i bilaget til nærværende forordning efter offentliggørelsen i *De Europæiske Fællesskabers Tidende*⁽³⁾;

denne betegnelse er derfor berettiget til optagelse i registeret over beskyttede oprindelsesbetegnelser og beskyttede geografiske betegnelser og derfor også til fællesskabsbeskyttelse som geografisk betegnelse —

UDSTEDT FØLGENDE FORORDNING:

Artikel 1

Den betegnelse, der er anført i bilaget til nærværende forordning, tilføjes i bilaget til Kommissionens forordning (EF) nr. 2400/96⁽⁴⁾ og optages i registeret over beskyttede oprindelsesbetegnelser og beskyttede geografiske betegnelser som beskyttet geografisk betegnelse (BGB), jf. artikel 6, stk. 3, i forordning (EØF) nr. 2081/92.

Artikel 2

Denne forordning træder i kraft på dagen for offentliggørelsen i *De Europæiske Fællesskabers Tidende*.

Denne forordning er bindende i alle enkeltheder og gælder umiddelbart i hver medlemsstat.

Udfærdiget i Bruxelles, den 2. december 1997.

På Kommissionens vegne

Franz FISCHLER

Medlem af Kommissionen

⁽¹⁾ EFT L 208 af 24. 7. 1992, s. 1.
⁽²⁾ EFT L 156 af 13. 6. 1997, s. 10.

⁽³⁾ EFT C 109 af 8. 4. 1997, s. 5.
⁽⁴⁾ EFT L 327 af 18. 12. 1996, s. 11.

*BILAG***PRODUKTER I EF-TRAKTATENS BILAG II TIL KONSUM****Fersk kød og slagteaffald:****PORTUGAL:**

— Borrego do Baixo Alentejo (BGB)

KOMMISSIONENS FORORDNING (EF) Nr. 2397/97

af 2. december 1997

om faste importværdier med henblik på fastsættelsen af indgangsprisen for visse frugter og grøntsager

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER HAR —

under henvisning til traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab,

under henvisning til Kommissionens forordning (EF) nr. 3223/94 af 21. december 1994 om gennemførelsesbestemmelser til importordningen for frugt og grøntsager⁽¹⁾, senest ændret ved forordning (EF) nr. 2375/96⁽²⁾, særlig artikel 4, stk. 1,

under henvisning til Rådets forordning (EØF) nr. 3813/92 af 28. december 1992 om den regningsenhed og de omregningskurser, der skal anvendes i den fælles landbrugspolitik⁽³⁾, senest ændret ved forordning (EF) nr. 150/95⁽⁴⁾, særlig artikel 3, stk. 3, og

ud fra følgende betragtninger:

I forordning (EF) nr. 3223/94 fastsættes som følge af gennemførelsen af resultaterne af de multilaterale handelsforhandlinger under Uruguay-runden kriterierne

for Kommissionens fastsættelse af de faste værdier ved import fra tredjelande for de produkter og perioder, der er anført i nævnte forordnings bilag;

ved anvendelse af ovennævnte kriterier skal de faste importværdier fastsættes på de niveauer, der findes i bilaget til nærværende forordning —

UDSTEDT FØLGENDE FORORDNING:

Artikel 1

De faste importværdier, der er omhandlet i artikel 4 i forordning (EF) nr. 3223/94, fastsættes som anført i tabellen i bilaget.

Artikel 2

Denne forordning træder i kraft den 3. december 1997.

Denne forordning er bindende i alle enkeltheder og gælder umiddelbart i hver medlemsstat.

Udfærdiget i Bruxelles, den 2. december 1997.

På Kommissionens vegne

Franz FISCHLER

Medlem af Kommissionen

⁽¹⁾ EFT L 337 af 24. 12. 1994, s. 66.

⁽²⁾ EFT L 325 af 14. 12. 1996, s. 5.

⁽³⁾ EFT L 387 af 31. 12. 1992, s. 1.

⁽⁴⁾ EFT L 22 af 31. 1. 1995, s. 1.

BILAG

til Kommissionens forordning af 2. december 1997 om faste importværdier med henblik på fastsættelsen af indgangsprisen for visse frugter og grøntsager

(ECU/100 kg)

KN-kode	Tredjelandskode (1)	Fast importværdi
0702 00 45	204	54,4
	624	194,0
	999	124,2
0707 00 40	052	93,0
	999	93,0
0709 10 40	220	198,2
	999	198,2
0709 90 79	052	105,3
	999	105,3
0805 10 61, 0805 10 65, 0805 10 69	204	48,4
	528	44,3
	999	46,4
0805 20 31	052	64,9
	204	56,6
	999	60,8
0805 20 33, 0805 20 35, 0805 20 37, 0805 20 39	052	65,5
	464	139,1
	999	102,3
0805 30 40	052	85,2
	528	47,1
	600	89,9
	999	74,1
	0808 10 92, 0808 10 94, 0808 10 98	052
0808 20 67	060	49,3
	064	43,7
	400	89,1
	404	83,1
	800	107,0
	999	70,5
	052	114,7
	064	87,4
400	79,8	
999	94,0	

(1) Den statistiske landefortegnelse, der er fastsat i Kommissionens forordning (EF) nr. 68/96 (EFT L 14 af 19. 1. 1996, s. 6). Koden »999« repræsenterer »anden oprindelse«.

EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS DIREKTIV 97/60/EF

af 27. oktober 1997

om tredje ændring af direktiv 88/344/EØF om indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes lovgivning om ekstraktionsmidler anvendt ved fremstilling af levnedsmidler og levnedsmiddelingredienser

EUROPA-PARLAMENTET OG RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION HAR —

under henvisning til traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab, særlig artikel 100 A,

under henvisning til forslag fra Kommissionen (⁽¹⁾),under henvisning til udtalelse fra Det Økonomiske og Sociale Udvalg (⁽²⁾),i henhold til fremgangsmåden i traktatens artikel 189 B (⁽³⁾), og

ud fra følgende betragtninger:

Den Videnskabelige Komité for Levnedsmidler har foretaget en fornyet gennemgang af samtlige ekstraktionsmidler, som er optaget i direktiv 88/344/EØF (⁽⁴⁾), med henblik på at erstatte den acceptable daglige indtagelse (ADI), som blev fastsat midlertidigt i 1981, med definitive værdier; dette har ikke altid været muligt, idet de nødvendige informationer ikke er blevet meddelt af industrien, selv om den er blevet anmodet herom; på grundlag af de modtagne oplysninger har Den Videnskabelige Komité for Levnedsmidler kunnet bekræfte sin accept af de fleste opløsningsmidler; den maksimale restmængde af opløsningsmidler i visse levnedsmidler kan nedsættes;

visse opløsningsmidler anvendes ikke længere og bør derfor udgå af bilaget;

i kraft af den videnskabelige udvikling er der fremstillet andre stoffer, som kan føjes til direktivet; det vil være hensigtsmæssigt at tillade et nyt opløsningsmiddel, som har fået en positiv udtalelse fra Den Videnskabelige Komité;

dette nye ekstraktionsmiddel 1,1,1,2-tetrafluorethan benyttes udelukkende til ekstraktion af aromastoffer, og restmængden i levnedsmidler overstiger ikke 0,02 mg/kg; bortset fra denne restmængde genindvindes ekstraktionsmidlet fuldstændigt, og brugen af det har under disse omstændigheder ingen indvirkning på den globale opvarmning af atmosfæren;

de ændringer, der er nødvendige som følge af den tekniske og videnskabelige udvikling, er foranstaltninger af teknisk art; for at forenkle og fremskynde proceduren bør vedtagelsen af disse foranstaltninger overlades til Kommissionen;

en sådan fremgangsmåde vil gøre det muligt hurtigere at markedsføre nyskabelser, hvilket vil være en fordel såvel for industrien som for forbrugeren —

(¹) EFT C 278 af 24. 9. 1996, s. 25.

(²) EFT C 66 af 3. 3. 1997, s. 3.

(³) Europa-Parlamentets udtalelse af 23. oktober 1996 (EFT C 347 af 18. 11. 1996, s. 58), Rådets fælles holdning af 24. marts 1997 (EFT C 157 af 24. 5. 1997, s. 4) og Europa-Parlamentets afgørelse af 15. juli 1997 (EFT C 286 af 22. 9. 1997, s. 29). Rådets afgørelse af 7. oktober 1997.

(⁴) EFT L 157 af 24. 6. 1988, s. 28, direktivet er senest ændret ved Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 94/52/EF (EFT L 331 af 21. 12. 1994, s. 10).

UDSTEDT FØLGENDE DIREKTIV:

Artikel 1

I direktiv 88/344/EØF foretages følgende ændringer:

1) I artikel 4 indsættes som nyt litra:

- »a) de ændringer af bilaget, der er nødvendige som følge af den videnskabelige og tekniske udvikling på området for anvendelse af opløsningsmidler, deres anvendelsesformål og maksimale restmængder«.

Tidligere litra a), b) og c) bliver til henholdsvis litra b), c) og d).

2) Der foretages følgende ændringer i bilaget:

a) DEL I

Stoffet »butylacetat« udgår.

b) DEL II

Rubrikken for »hexan« affattes således:

»Navn	Anvendelsesformål (sammenfattende beskrivelse af ekstraktionen)	Maksimal restmængde i ekstraheret levnedsmiddel eller levnedsmiddelingrediens
Hexan (*) (*)	Fremstilling eller fraktionering af fedtstoffer og olier samt fremstilling af kakaosmør	1 mg/kg i fedtstof, olie eller kakaosmør
	Tilberedning af fedtfri proteinprodukter og fedtfrit mel	10 mg/kg i levnedsmidlet, der indeholder det fedtfri proteinprodukt og det fedtfri mel
	Tilberedning af fedtfri cerealie-kim	30 mg/kg i det fedtfri sojaprodukt, der sælges til den endelige forbruger 5 mg/kg i fedtfri cerealie-kim«

(*) Fodnote (*) forbliver uændret.

c) DEL III

— Stoffet »2-methyl-propanol-1« udgår.

— Følgende stof tilføjes:

»Navn	Maksimal restmængde i levnedsmidlet, der skyldes anvendelse af ekstraktionsmidler i tilberedningen af aromastoffer fra naturligt aromagivende produkter
1,1,1,2-tetrafluorethan	0,02 mg/kg«

Artikel 2

1. Medlemsstaterne ændrer deres administrativt eller ved lov fastsatte bestemmelser med henblik på:

- at tillade markedsføring af produkter, som opfylder bestemmelserne i direktiv 88/344/EØF, som ændret ved dette direktiv, senest den 27. oktober 1998

- at forbyde markedsføring af produkter, som ikke opfylder bestemmelserne i direktiv 88/344/EØF, som ændret ved dette direktiv, fra den 27. april 1999. Produkter, der ikke svarer til direktiv 88/344/EØF, som ændret ved dette direktiv, men som er i handelen eller er mærket inden denne dato, må dog sælges, så længe lager haves.

De underretter straks Kommissionen herom.

2. De i stk. 1 nævnte bestemmelser skal ved vedtagelsen indeholde en henvisning til dette direktiv eller skal ved offentliggørelsen ledsages af en sådan henvisning. De nærmere regler for henvisningen fastsættes af medlemsstaterne.

Artikel 3

Dette direktiv træder i kraft på tyvendedagen efter offentliggørelsen i *De Europæiske Fællesskabers Tidende*.

Artikel 4

Dette direktiv er rettet til medlemsstaterne.

Udfærdiget i Bruxelles, den 27. oktober 1997.

På Europa-Parlamentets vegne

J.M. GIL-ROBLES

Formand

På Rådets vegne

R. GOEBBELS

Formand

II

(Retsakter hvis offentliggørelse ikke er obligatorisk)

KOMMISSIONEN

KOMMISSIONENS BESLUTNING

af 30. april 1997

om den spanske støtte til flyfabrikanten Construcciones Aeronáuticas SA (Casa)

(Kun den spanske udgave er autentisk)

(EØS-relevant tekst)

(97/807/EF)

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE
FÆLLESSKABER HAR —

II

under henvisning til traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab, særlig artikel 93, stk. 2, første afsnit,

under henvisning til aftalen om oprettelse af Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde, særlig artikel 62, stk. 1, litra a),

efter at have givet de berørte parter lejlighed til at fremsætte deres bemærkninger i henhold til ovennævnte artikler, og

ud fra følgende betragtninger:

I

Den spanske støtte

Denne beslutning vedrører støtte på 7,21 mia. pta. til Construcciones Aeronáuticas SA (herefter benævnt Casa) mellem 1991 og 1993 til programmet Casa-3000, et projekt om udvikling af et turbopropfly med 70-80 sæder.

Selv om projektet skulle forlænges til 1998, blev det afbrudt i 1994.

Beslutningen af 27. september 1994

Ved brev af 20. oktober 1994 underrettede Kommissionen de spanske myndigheder om sin beslutning af 27. september 1994⁽¹⁾ om at indlede proceduren i traktatens artikel 93, stk. 2, med hensyn til statsstøtte på 32,897 mia. pta. (ca. 209 mio. ECU), som Casa havde modtaget. Denne beslutning indeholdt en beskrivelse af projektet, den spanske stats finansielle intervention heri og baggrunden for indledningen af proceduren.

For at undersøge statens intervention anmodede Kommissionen de spanske myndigheder om oplysninger ved brev af 17. februar 1992 (besvaret af de spanske myndigheder den 7. april 1992). Man anmodede om supplerende oplysninger den 26. maj 1992 (besvaret den 7. juli 1992) og igen den 12. oktober 1992 (besvaret den 6. november 1992).

Den 8. juli 1993 fandt der et møde sted mellem Kommissionen og de spanske myndigheder. Der blev igen anmodet om oplysninger den 12. august 1993 (besvaret den 13. september 1993) og den 6. oktober 1993 (besvaret den 29. oktober 1993); desuden fremsendte de spanske myndigheder et brev den 4. august 1994.

De indhentede oplysninger, hvis vigtigste elementer blev præsenteret, allerede da proceduren blev indledt, viser, at Casa og det daværende ministerium for industri, handel og turisme den 27. december 1991 undertegnede en samarbejdsaftale om projektet Casa-3000, hvis mål var at udvikle et turbopropfly med 70-80 sæder.

⁽¹⁾ EFT C 63 af 14. 3. 1995, s. 4.

Casa arbejder i luftfartssektoren og designer, udvikler, fremstiller, monterer og kontrollerer civile og militære fly. Virksomheden samarbejder også som partner eller underleverandør med verdens førende flyproducenter i forbindelse med design, fabrikation og kontrol af flydele, navnlig store enheder fremstillet af ikke-metalholdige materialer, satellitdele og strukturer til mobile affyringsramper. Den beskæftiger sig ligeledes med vedligeholdelse af det spanske og det amerikanske forsvars fly. Blandt Casas andre vigtige aktiviteter kan nævnes satellitprogrammet Ariane, deltagelse i Airbus og i Eurofighterprojektet.

Aftalen af 27. december 1991, der blev godkendt af ministeriet på et møde den 20. december 1991, omfattede lån, der skulle tilbagebetales, for faserne bæredygtighed, definition og udvikling af Casa-3000-programmet for et samlet beløb på 32,897 mia. pta., der skulle udbetales i årlige rater under udviklingen af flyet i perioden 1991 til 1997. Lånebeløbet skulle dække 70 % af udviklingsomkostningerne ved projektet.

Bæredygtighedsundersøgelsen og definitionen af flyet blev udført i 1991, 1992 og første kvartal af 1993, hvilket svarer til en forsinkelse på tre måneder i forhold til den aftalte tidsplan. Projektets første fase omfattede definition af produktet og dets komponenter, afprøvning af kritiske elementer, herunder aerodynamikken og tests i en vindtunnel, søgen efter industrielle underleverandører og kunder til lanceringen af flyet.

Aftalens artikel 3 gav mulighed for at foretage en revision efter afslutningen af bæredygtigheds- og definitionsfasen for at give regeringen lejlighed til på baggrund af undersøgelsens resultater at tage stilling til, om den fortsat skulle yde støtte til projektet eller afbryde den. Hvis projektet skulle fortsætte, kunne regeringen gennem denne revision godkende et ajourført overslag over omkostningerne og tidsplanen.

På baggrund af resultaterne af bæredygtighedsundersøgelsen og definitionen besluttede regeringen den 7. maj 1993 at fortsætte udviklingen af resten af projektet og at indlede anden fase, udviklingsfasen. Med henblik herpå undertegnede Casa og ministeriet for industri, handel og turisme den 1. juni 1993 en aftale, der supplerede den oprindelige aftale af 27. december 1991, hvori man bekræftede det samlede beløb af de oprindelige lån, 32,897 mia. pta., og fastholdt aftalen om, at lånene skulle dække 70 % af omkostningerne. Aktiviteterne blev omlagt, og projektet blev forlænget til 1998, og som følge heraf blev størrelsen af de årlige rater, som de spanske myndigheder skulle betale, justeret.

Anden fase blev påbegyndt i 1993 og afbrudt i 1994, hvilket må opfattes som et teknisk sammenbrud af projektet.

Af beslutningen om at indlede proceduren fremgik det, at lånet på 32,897 mia. pta. svarede til en samlet finansieringsgrad af projektomkostningerne på 44,3 %, et beløb, man nåede frem til ved at dividere det samlede lånebeløb, 32,897 mia. pta. med de samlede projektomkostninger, 74,263 mia. pta. (ca. 468 mio. ECU), som de spanske myndigheder fastslog i et brev af 29. oktober 1993.

Kommissionen kunne acceptere en støtteintensitet på 40 %, når projektet kunne slå fejl, og modsatte sig derfor ikke, at der indledningsvis blev tilbudt finansiering af et sådant omfang. Derfor godkendte den med sin beslutning af 27. september 1994 den del af støtten, der svarede til 40 %, og indledte proceduren med hensyn til de resterende 4,3 %.

III

Bemærkninger fra tredjemand

To medlemsstater fremsatte bemærkninger efter indledningen af proceduren (Nederlandene og Sverige); det samme gjorde to private foretagender. Nogle bemærkninger vedrørte beregningsmetoden for støtteelementerne i lån baseret på industriel og intellektuel ejendomsret. I et tilfælde blev der sat spørgsmålstegn ved det rimelige i at anvende statsstøttepolitikken strengt i luftfartssektoren i lyset af de problemer, den europæiske flyindustri står overfor, mens der i et andet tilfælde blev opfordret til en stram politik for at undgå at skabe konkurrence mellem medlemsstaterne baseret på tilskud.

Disse bemærkninger blev sendt til de spanske myndigheder i brev af 17. juli 1995, og de spanske myndigheder sendte et skriftligt svar den 20. september 1995. De var stemt for at give mere omfattende støtte til luftfartssektoren på grund af dens særlige karakter og vanskeligheder og anmodede om, at støtten ikke blev begrænset inden omstruktureringen af den europæiske luftfartsindustri.

IV

Den spanske regerings bemærkninger

Efter indledningen af proceduren modtog Kommissionen yderligere oplysninger fra de spanske myndigheder i brev af 12. december 1994. På baggrund af en række artikler i pressen, hvori man hævdede at projektet var blevet opgivet på grund af dårlige markedsudsigter, bad

Kommissionen i brev af 24. februar 1995 de spanske myndigheder om yderligere oplysninger om projektets udvikling. I brev af 22. maj 1995 gentog man denne anmodning. De spanske myndigheder svarede den 15. juni 1995 og forsikrede, at de ikke havde givet støtte til projektet i 1994, at de heller ikke havde planer om at gøre det i 1995, og at projektet var stillet i bero.

Ved brev af 3. oktober 1995 anmodede Kommissionen om flere oplysninger, især om hvilken støtteintensitet de spanske myndigheder anvendte; svaret blev givet i brev af 29. november 1995. Efter et møde i Bruxelles, den 24. januar 1996 bekræftede de spanske myndigheder i brev af 12. juni 1996, at projektet var definitivt opgivet, og fremlagde oplysninger om realomkostningerne og de midler, de spanske myndigheder havde stillet til rådighed for Casa.

Endelig anmodede Kommissionen i brev af 17. september 1996 om en nærmere specifikation af Casas forsknings- og udviklingsaktiviteter og de deraf følgende omkostninger. Svaret blev givet i brev af 1. oktober 1996.

V

Statsstøtte

Allerede inden proceduren blev indledt, fremførte de spanske myndigheder, at interventionen ikke indeholdt statsstøtte i henhold til traktatens artikel 92, stk. 1, eftersom lånet kunne sidestilles med en tilførsel af risikovillig kapital til en virksomhed. Den henviste til punkt 3.2, sjette led, i Kommissionens meddelelse fra 1984 om kapitalindsprøjtninger fra det offentlige (¹). Da der er tale om en offentlig virksomhed, gælder meddelelsen den offentlige kapitalindsprøjtning i Casa. Punkt 3.2 fastslår, at der ikke er tale om statsstøtte, når virksomheder tilføres ny kapital på betingelser, der ville være acceptable for en privat investor, som driver virksomhed på normale markedsøkonomiske vilkår. En af disse omstændigheder opstår når investeringens strategiske karakter med hensyn til afsætningsmuligheder eller forsyning er af en sådan art, at erhvervelsen af kapitalinteresser kan betragtes som en kapitalindskyders normale handlemåde, selv om forrentningen af investeringen udskydes til senere.

De spanske myndigheder omtalte desuden punkt 5 i samme meddelelse: »Medlemsstaterne har desuden indført en række foranstaltninger, der, uden at have alle de

samme karakteristika som offentlige kapitalindskud ved erhvervelse af kapitalinteresser, ligner dem tilstrækkeligt til, at de kan betragtes som sådanne. Dette gælder bl.a. kapitalindskud i form af konvertible obligationslån eller lån, hvor det finansielle afkast, i hvert tilfælde delvis, afhænger af virksomhedens økonomiske karakter.»

De spanske myndigheder tilføjer, at Casa var forpligtet til at betale lånet tilbage med renter til Banco de España's basisrentesats, og at staten overtog den industrielle og intellektuelle ejendomsret til udviklingen af flyet.

Vurdering

Selv om et lån kan sidestilles med en kapitaltilførsel, skal det stadig undersøges, om en privat investor i den foreliggende sag ville have ydet et lån på lignende betingelser. Denne betingelse er ikke opfyldt i sagen, hvis man tager hensyn til risikoen og forventningerne om projektets rentabilitet; derfor betragter Kommissionen ikke lånet som en investering, men som statsstøtte, der skal undersøges på baggrund af de særlige normer for støtte til forskning og udvikling.

Med hensyn til risikoen ved projektet skal det påpeges, at eftersom tilbagebetalingen af lånet var afhængig af, at flyet blev en kommerciel succes (den afhang af antallet af solgte fly), var sandsynligheden for en tilbagebetaling begrænset. De spanske myndigheder har ved flere lejligheder bekræftet, at risikoen ved projektet var høj (brev af 7. april og 6. november 1992, 12. december 1994 og 12. juni 1996), og erklæret, at det skyldes, at der er tale om så langvarigt et projekt, at man har valgt den mest moderne teknik, og at efterspørgslen på markedet er begrænset, hvilket allerede var forudseeligt på daværende tidspunkt på baggrund af markedssituationen, navnlig med hensyn til overkapacitet.

Forventningerne om projektets rentabilitet skal også inddrages. De spanske myndigheder har ikke forelagt noget bevis for, at lånet skabte forventninger om rentabilitet, der stemmer overens med denne risiko. Tværtimod viste en beregning af afkastet på lånet til den spanske stat, som blev foretaget af de spanske myndigheder, at med visse antagelser om rentesatsen og tilbagebetalingstiden ville afkastet blive på under 6 %. Det må betragtes som et lavt afkast, især i betragtning af, at renten på langfristede lån (ti år) uden risiko i 1991 og 1992 var på over 12 %. Tilføjer man den tilsvarende risikopræmie, vil afkastet afgjort skulle være på over 20 %.

Selv om de spanske myndigheder i deres brev af 12. december 1994 fremførte, at markedsefterspørgslen var forbedret efter 1992, viser det forhold, at projektet blev opgivet, hvor stor en risiko der var tale om.

(¹) Konkurrencereglerne i De Europæiske Fællesskaber, Del IIA, Statsstøttere, 1995, s. 117.

Lånet blev således ikke givet på betingelser svarende til dem, der gælder på det private marked, og indeholder dermed statsstøtte som omhandlet i artikel 92, stk. 1; desuden ville lånet antagelig gavne Casa på bekostning af andre europæiske flyfabrikanter. Denne form for lån er et typisk statsstøtteinstrument i forbindelse med risikofyldt langvarige forsknings- og udviklingsprojekter, uanset om støttemodtageren er en offentlig eller en privat virksomhed.

EF-rammebestemmelserne for statsstøtte til forskning og udvikling ⁽¹⁾ (rammebestemmelserne fra 1996), der afløste rammebestemmelserne fra 1986 ⁽²⁾, kan anvendes i den foreliggende sag. De spanske myndigheder omtalte anvendeligheden af rammebestemmelserne fra 1996 i deres brev af 12. juni 1996. Projektomkostningerne og den maksimale støtteintensitet, der kan tillades, skal vurderes på baggrund af rammebestemmelserne fra 1996 og Kommissionens sædvanlige praksis. Rammebestemmelserne fra 1996 fastsætter principperne for intensiteten af støtte i henhold til artikel 92, stk. 3, litra c), der tillader støtte til fremme af udviklingen af visse erhvervsgrøner, når den ikke ændrer samhandelsvilkårene på en måde, der strider mod den fælles interesse.

Havde man anvendt rammebestemmelserne fra 1986, ville resultatet med hensyn til støttens intensitet have været det samme som efter rammebestemmelserne fra 1996.

VI

Projektomkostninger

De samlede projektomkostninger løber op i 8,973 mia. pta. (57 mio. ECU), og støtten er på 7,21 mia. pta. (45

mio. ECU). Rammebestemmelserne fra 1996 skelner mellem industriel forskning (punkt 5.3), udvikling på prækonkurrencestadiet (punkt 5.5) og de tekniske feasibility-undersøgelser, der går forud for en af de to former for forskningsaktiviteter (punkt 5.4). I rammebestemmelserne fra 1986 skelnede man blot mellem industriel forskning og udvikling på prækonkurrencestadiet. Rammebestemmelserne fra 1996 indførte begrebet feasibility-undersøgelser, der tillader en større intensitet, end når der er tale om industriforskning eller udviklingsaktiviteter på prækonkurrencestadiet.

I nedenstående tabel er omkostningerne opdelt efter rammebestemmelserne fra 1996. Aktiviteterne under kategorien »feasibility-undersøgelser» svarer groft sagt til projektets første fase (bæredygtighedsundersøgelse og definition), mens de to andre kategorier svarer til anden fase (udviklingsfasen). Tabellen viser desuden de spanske myndigheders og Kommissionens holdning til støtteintensitet, der vil blive analyseret i afsnit VII.

På trods af afbrydelsen af projektet har de spanske myndigheder ifølge de oplysninger, Kommissionen har adgang til, endnu ikke anmodet om tilbagebetaling af en del af lånet. Hvis der ikke bliver anmodet om denne (delvise) tilbagebetaling, bliver intensiteten på 80 % (7,21 mia. pta. — lånebeløbet — divideret med projektomkostningerne på 8,973 mia. pta.), hvilket er en større procent-sats end ved indledningen af proceduren, nemlig 44,3 %, og også større end den intensitet, der blev godkendt på daværende tidspunkt, nemlig 40 %.

Tabel

Omkostninger og støtteintensitet

	Feasibility-undersøgelse	Industriel forskning	Udvikling på prækonkurrencestadiet	Tilladt støtte (%)	Støtte til tilbagebetaling (mio. pta.)	Støtte (mio. ECU)
Omkostninger 8 973 mio. pta.	6 392	398	2 183			
Spanske myndigheder	75 %	52 %	50 %	6 092 (68 %)	1 118	7
Kommissionen	65 %	67 %	40 %	5 293 (59 %)	1 917	12

Vexelskursen for spanske pesetas til ECU er den, der gjaldt i den måned, hvor proceduren blev indledt (september 1994): 158,855.

⁽¹⁾ EFT C 45 af 17. 2. 1996, s. 5.

⁽²⁾ EFT C 83 af 11. 4. 1986, s. 2.

Støtteintensiteten kan beregnes på følgende måde: $100\% \times (65\% \times 6\,392 + 67\% \times 398 + 40\% \times 2\,183) / 8\,973 = 59\%$.

I tabellen er angivet omkostningerne ved hver af de tre faser: feasibility-undersøgelse, industriel forskning og udvikling på prækonkurrencestadiet. Resultaterne viser, at to tredjedele af projektomkostningerne stammer fra feasibility-undersøgelsen for flyet.

Feasibility-undersøgelse

— definition af flytype og dens tekniske specifikationer	[..]	
— flyteknologi til udvikling af flyet	[..]	
— aerodynamik og tests i vindtunnel	[..]	
— operationelle krav og flymekanik	[..]	
— definition af fremdriftssystem	[..]	
— definition af omfanget af prøveflyvninger og certificering	[..]	
— design og strukturel beregning af alternativt design	[..]	
— design af støttesystemer	[..]	
— vurdering og planlægning af strukturelle tests i udviklingsfasen	[..]	
— analyse af flyets masse og balance	[..]	
— analyse af integrationen af kabinesystemer, antenner, beskyttelse mod bestråling og tekniske simuleringer	[..]	
		6 392

Industriel forskning

— anvendelse af karbonfibre eller metal, formgivningsteknik, støjanalyser og anden teknologi med henblik på at fastlægge teknikker for fremstilling af Casa-3000		398
--	--	-----

Udvikling på prækonkurrencestadiet

— specifik design af flyet eller dele heraf	[..]	
— tests i vindtunnel	[..]	
— tests af strukturer og systemer	[..]	
— udviklingssimuleringer	[..]	
— undersøgelser af fremstillingsmuligheder og certificering	[..]	
		2 183
Samlede projektomkostninger		8 973

VII

Støtteintensitet

I overensstemmelse med rammebestemmelserne fra 1986 og 1996 og Kommissionens administrative praksis kan der gives støtte på op til 50 % i forbindelse med industriel forskning og op til 25 % i forbindelse med udvikling på prækonkurrencestadiet. Rammebestemmelserne fra 1996 indførte den nye kategori feasibility-undersøgelser. Feasibility-undersøgelser i forbindelse med industriel forskning kan få 75 % i støtte, mens der kan gives 50 % i forbindelse med udvikling på prækonkurrencestadiet. De spanske myndigheder betegner i overensstemmelse med rammebestemmelserne fra 1996 feasibility-undersøgelsen som en »undersøgelse af den tekniske gennemførlighed forud for industrielle forskningsaktiviteter«, og mener således, at en intensitet på 75 % skal tillades.

De spanske myndigheder vil lade udvikling på prækonkurrencestadiet modtage støtte med en intensitet på 50 % under henvisning til, at afbrydelsen af projektet styrker Kommissionens politik, hvis mål er at tage hensyn til overskydende produktionskapacitet og stimulere integrationen af forskellige EU-producenters projekter. De omtaler især punkt 5.6 i rammebestemmelserne fra 1996, der siger, at der kan accepteres en højere støtteintensitet, hvis projektet bliver en fiasko. De spanske myndigheder omtaler desuden tre af Kommissionens tidligere beslutninger, hvori den tillod en forhøjelse af den oprindelige støtteintensitet med 25 % i forbindelse med projekter, der udgjorde en stor risiko. De begrundede intensiteten på 50 % i forbindelse med udvikling på prækonkurrencestadiet med den store risiko ved projektet.

De spanske myndigheder foreslår, at man anvender den normale sats på 50 % i forbindelse med industriel forskning. Da nogle af disse aktiviteter (1 %) er foregået i

et område, som er omhandlet i traktatens artikel 92, stk. 3, litra a) (område, hvor levestandarden er usædvanlig lav, eller hvor der hersker alvorlig underbeskæftigelse), mener de, at satsen skal forhøjes med 10 procentpoint i forbindelse med aktiviteter i disse områder.

De spanske myndigheders holdning fremgår af ovenstående tabel. Kun 60 mio. pta. af det beløb, der er afsat til industriel forskning, er brugt i støtteberettigede områder. De spanske myndigheders anvendelse af den regionale forhøjelse på 10 procentpoint hæver den tilladelige gennemsnitsintensitet i forbindelse med udviklingsaktiviteter fra 50 % til 52 %.

Det fremgår af tabellen, at ifølge de spanske myndigheders metode bliver den gennemsnitlige tilladelige støtteintensitet på 68 %, og omkring 7 mio. ECU skal dermed tilbagebetales.

Den nuværende holdning er ikke den samme som den, de spanske myndigheder gav udtryk for ved indledningen af processen. I deres brev af 13. september 1993 fremførte de:

•Uafhængigt af bestemmelserne i samarbejdsaftalen og tillægget hertil skal Casa, om nødvendigt, foretage tilbagebetaling til staten i den udstrækning, det er påkrævet, hvis nogle af målene for udviklingsfasen ikke nås, så statsstøtten ikke overskrider en intensitet på 40 % plus den procentsats, der anvendes i forbindelse med gennemførelse af programmet i de mest ugunstigt stillede områder og af små eller mellemstore virksomheder i overensstemmelse med punkt 5.4 i EF-rammebestemmelser for statsstøtte til forskning og udvikling (86/C 83/02).*

Hvis Kommissionen accepterer denne holdning, som de spanske myndigheder indtog på et tidspunkt, hvor de endnu ikke vidste, at projektet ville blive afbrudt, vil den tilladelige intensitet kun nå op på 40 % (ingen aktiviteter udført af SMV og praktisk taget ingen aktiviteter i støtteberettigede områder), og 23 mio. ECU vil skulle tilbagebetales.

Vurdering

Kommissionen er enig med de spanske myndigheder i, at der skal tages hensyn til de forskellige former for aktiviteter ved vurderingen af den højeste tilladelige støtteintensitet.

I forbindelse med udvikling på prækonkurrencestadiet var den tilladelige støtteintensitet ved indledningen af proceduren på 40 %. Denne intensitet blev betragtet som normal i forbindelse med lån til udviklingsprojekter, som skal tilbagebetales; der blev desuden taget hensyn til flyindustriens vigtigheden, der kunne begrunde støtten, når man blot erkendte nødvendigheden af at begrænse på grund af den overskydende produktionskapacitet på det regionale marked for fly.

Dermed ville den effektive tilladelige støtteintensitet i forbindelse med udvikling på prækonkurrencestadiet være på 40 %, hvis projektet slog fejl, mens den tilladelige støtteintensitet for denne form for projekt som udgangspunkt er 25 %. Forhøjelsen i tilfælde af, at forskningen slår fejl, er behandlet i punkt 5.6 i rammebestemmelserne fra 1996. Kommissionen har hidtil anvendt denne forhøjelse strengt i sine beslutninger og begrænset den til forsknings- og udviklingsprogrammer i forbindelse med udvikling på prækonkurrencestadiet, der er finansieret af forskud (!). Den fordrejende virkning på markedet af støtte til et projekt, der slår fejl, må betragtes som mindre, og en større intensitet kan derfor accepteres.

Kommissionen kan ikke acceptere de spanske myndigheders ønske om at forøge den grundlæggende sats på 25 % i forbindelse med udvikling på prækonkurrencestadiet under henvisning til risikoen ved projektet. Myndighederne omtaler en række kommissionsbeslutninger om andre programmer, hvor en sådan forhøjelse blev godkendt. Det er korrekt, at Kommissionen i en række sager med stor risiko besluttede at tillade en intensitet, der var højere end de grundlæggende 25 %. Den gjorde det mere konkret i sin beslutning (ikke offentliggjort) om et italiensk program for investeringer i flyindustrien (beslutning truffet i 1987) og i en beslutning om et lignende program i Tyskland (oprindelig beslutning truffet i 1988 og forlænget i 1992). Begge beslutninger vedrørte imidlertid programmer, der omfattede en lang række projekter og ikke blot et enkelt, som Casa-3000's tilfælde, hvor støtten bevirker en betydelig fordrejning på grund af sin størrelse og særlige virkninger for markedet som følge af den omfattende samhandel mellem medlemsstaterne i denne sektor og den udtalte overkapacitet. Desuden har Kommissionen ikke senere godkendt en forhøjelse under henvisning til risikoen, og den har derfor besluttet ikke at tillade en sådan forhøjelse i rammebestemmelserne fra 1996.

De spanske myndigheders forslag om i den foreliggende sag at tillade en støtteintensitet på 50 % i forbindelse med industriel forskning stemmer overens med rammebestemmelserne fra 1996 (punkt 5.6). Ikke desto mindre blev der udført industriel forskning for 60 mio. pta. i de støtteberettigede områder, der omhandles i artikel 92, stk. 2. I henhold til punkt 5.10.2 i rammebestemmelserne fra 1996 kan en forhøjelse på 10 procentpoint accepteres i forbindelse med forskningsaktiviteter i støtteberettigede områder. Hvis man anvender denne forhøjelse på 10 procentpoint på den industrielle forskning, der er foregået i sådanne områder, stiger den samlede intensitet med 2 % for disse aktiviteter vedkommende.

(!) Se Kommissionens beslutninger (ikke offentliggjort) om støtteordningerne E 7/87 (Prototypes Belgien, beslutning af 28. oktober 1988), NN 7/87 (Anvar, Frankrig, beslutning af 5. juli 1989), N 297/89 (Tok, Nederlandene, beslutning af 28. marts 1990), N 463/90 (Atout-Puma, Frankrig, beslutning af 24. oktober 1990).

Desuden kan der i netop Casa-3000's tilfælde anvendes en højere støtteintensitet, ikke blot i forbindelse med udvikling på prækonkurrencestadiet, som allerede nævnt, men også i forbindelse med industriel forskning og feasibility-undersøgelsen. De særlige omstændigheder er især flyindustriens karakter, idet der kræves store udgifter til forskning og udvikling for et begrænset antal solgte fly, produkterne kan bruges i en lang årrække (over 20 år), og der er tale om stor usikkerhed på markedet, der er afhængigt af et forholdsvis lille antal konkurrenter og udviklingen i den globale efterspørgsel. Da Casa-3000 endvidere er blevet en teknisk fiasko, finder Kommissionen, at den af hensyn til projektets meget specielle situation kan acceptere forhøjelsen som følge af fiasko, hvad angår den industrielle forskning og feasibility-undersøgelsen.

Den godkendte støtte i forbindelse med industriel forskning bliver dermed på 67 % (en intensitet på 50 % som udgangspunkt plus en forhøjelse på 2 % som følge af anvendelsen af punkt 5.10.2 i rammebestemmelserne fra 1996 samt en øget støtteintensitet som følge af fiasko, der i dette tilfælde er på 15 %).

Med hensyn til feasibility-undersøgelsen fremfører de spanske myndigheder, at der er tale om en undersøgelse, der går forud for aktiviteter i forbindelse med industriforskning, der i henhold til rammebestemmelserne fra 1996 kan opnå en støtteintensitet på 75 % (punkt 5.4). Ikke desto mindre er Casa-3000 et udviklingsprojekt og ikke industrielt forskningsprojekt, og feasibility-undersøgelsen kan således ikke gå forud for industriforskningen. Den type arbejde, der tidligere er beskrevet som en feasibility-undersøgelse, består af den forskning, der typisk går forud for den detaljerede udvikling af et hvilket som helst produkt. I henhold til punkt 5.4 i rammebestemmelserne fra 1996 kan man godkende en støtteintensitet på 50 % i forbindelse med feasibility-undersøgelser, der går forud for udvikling på prækonkurrencestadiet. Som allerede forklaret er en højere støtteintensitet som følge af, at projektet er slået fejl, desuden acceptabel for feasibility-undersøgelsen i den foreliggende sag, hvorved den samlede tilladelige intensitet for feasibility-undersøgelsen når op på 65 %.

Rammebestemmelserne fra 1996 tillader andre forhøjelser af støtteintensiteten på visse betingelser. For små og mellemstore virksomheder accepteres således en forhøjelse på 10 % (punkt 5.10.1). Casa er ikke en lille eller mellemstor virksomhed, og denne forhøjelse kan ikke komme på tale.

Rammebestemmelserne fra 1996 indeholder en bestemmelse om en forhøjelse på 15 % (punkt 5.10.3), når forskningsprojektet vedrører virkeliggørelsen af målene i et særligt projekt eller program, der er udarbejdet i forbindelse med EU's rammeprogram for forskning og udvikling. Forskningsprogrammer under tredje rammepro-

gram for forskning og udvikling, jf. Rådets afgørelse 90/221/Euratom, EØF⁽¹⁾, og fjerde rammeprogram for forskning og udvikling, jf. Europa-Parlamentets og Rådets afgørelse nr. 1110/94/EØF⁽²⁾, styrker det teknologiske grundlag for alle europæiske flyfabrikanter, herunder Casa. Der kan ikke skabes direkte forbindelse mellem projektet Casa-3000 og programmerne. Derfor kan forhøjelsen ikke tillades.

Projektet vedrører ikke grænseoverskridende samarbejde eller samarbejde mellem virksomheder og offentlige forskningsorganer eller en bred offentliggørelse af resultaterne; dermed opfylder det ikke betingelserne for godkendelse af forhøjelsen i henhold til punkt 5.10.4 i rammebestemmelserne fra 1996.

Punkt 5.13 i rammebestemmelserne fra 1996, der siger, at støtteintensiteter kan accepteres på de niveauer, der tillades i henhold til Verdenshandelsorganisationens aftale om subsidier og udligningsforanstaltninger (75 % i tilfælde af industriel forskning og 50 % til udvikling på prækonkurrencestadiet), finder heller ikke anvendelse. Desuden kan en højere støtteintensitet kun godkendes, når Kommissionen har bevis for, at en konkurrent uden for EU i en specifik sag har fået højere støtte. Denne betingelse er ikke opfyldt i den foreliggende sag, og den spanske stat har heller ikke anmodet herom. Selv hvis det var tilfældet, ville Kommissionen skulle tage hensyn til, at det regionale marked for fly er præget af konkurrence mellem medlemsstaterne, hvilket kunne udelukke en sådan forhøjelse af støtteintensiteten.

Ovenstående overvejelser fører til følgende konklusion:

- en støtteintensitet på 65 % kan tillades i forbindelse med en feasibility-undersøgelse forud for udvikling på prækonkurrencestadiet
- i forbindelse med industriel forskning kan en støtteintensitet på 67 % tillades
- en støtteintensitet på 40 % er tilladt i forbindelse med udvikling på prækonkurrencestadiet (grundlæggende intensitet på 25 % plus 15 procentpoint som følge af det fejlslagne projekt).

Dermed er den gennemsnitlige tilladelige intensitet på 59 % (se ovenstående tabel).

VIII

Konklusion

Den finansielle støtte på 7,21 mia. pta. blev tildelt og udbetalt uden forudgående anmeldelse til Kommissionen og uden at opnå dens tilladelse. Kommissionen fik ikke

⁽¹⁾ EFT L 117 af 8. 5. 1990, s. 28.

⁽²⁾ EFT L 126 af 18. 5. 1994, s. 1.

lejlighed til at fremsætte sine bemærkninger til foranstaltningen, inden den blev gennemført. Tildeling og udbetaling af støtte uden forudgående anmeldelse er i strid med artikel 93, stk. 3, og dermed ulovlig.

Denne konklusion ændres ikke af, at den sidste rate på 3,085 mia. pta. for 1993 blev givet til virksomheden i henhold til aftalen af 1. juni 1993, og kunne dermed ændres som følge af anvendelsen af EF's konkurrenceregler. Da støtten ikke desto mindre er blevet udbetalt, finder Kommissionen, at denne klausul ikke er tilstrækkelig til at ændre støttens ulovlige karakter.

I beslutningen af 27. september 1994 accepteres det, at lånet kunne dække 40 % af de samlede omkostninger, der løb op i 8,973 mia. pta. Denne del af lånet (3,589 mia. pta. eller 22 mio. ECU) er dermed godkendt ved denne beslutning.

Den del af lånet, der dækkede de 19 % af omkostningerne (1,704 mia. pta. eller 11 mio. ECU), og som udgør forskellen mellem den maksimale tilladelige støtteintensitet på 59 % og de 40 %, der blev godkendt ved beslutningen af 27. september 1994, kan godkendes i medfør af rammebestemmelserne af 1996. Ikke desto mindre skal det påpeges, at resultatet ikke ville være anderledes, hvis man anvendte rammebestemmelserne fra 1986.

Den del af lånet, der dækkede 21 % af omkostningerne (1,917 mia. pta. eller 12 mio. ECU), og som svarer til forskellen mellem den faktiske støtteintensitet på 80 % og den tilladelige på 59 %, skal betales tilbage —

VEDTAGET FØLGENDE BESLUTNING:

Artikel 1

Den støtte på 3,621 mia. pta., som den spanske stat har betalt til Construcciones Aeronáuticas, SA, i perioden

1991-1993, er ulovlig. Beløbet på 1,704 mia. pta. er foreneligt med fællesmarkedet, og beløbet på 1,917 mia. pta. er uforeneligt.

Artikel 2

Construcciones Aeronáuticas, SA tilbagebetaler de 1,917 mia. pta., inklusive renter fra tidspunktet for støttens tildeling til tilbagebetalingsdatoen beregnet i overensstemmelse med spansk lov. Som rentesats anvendes den referencesats for Spanien, som Kommissionen anvender ved beregning af støtteelementer i forbindelse med regional investeringsstøtte.

Artikel 3

Den spanske stat underretter senest to måneder efter meddelelsen af denne beslutning Kommissionen om de foranstaltninger, den har truffet for at efterkomme den.

Artikel 4

Denne beslutning er rettet til Kongeriget Spanien.

Udfærdiget i Bruxelles, den 30. april 1997.

På Kommissionens vegne

Karel VAN MIERT

Medlem af Kommissionen

KOMMISSIONENS BESLUTNING

af 20. november 1997

om proceduren for attestering af byggevarer i henhold til artikel 20, stk. 2, i Rådets direktiv 89/106/EØF for så vidt angår gulv- og terrænbelægninger

(EØS-relevant tekst)

(97/808/EF)

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE
FÆLLESSKABER HAR —under henvisning til traktaten om oprettelse af Det
Europæiske Fællesskab,under henvisning til Rådets direktiv 89/106/EØF af 21.
december 1988 om indbyrdes tilnærmelse af medlemssta-
ternes love og administrative bestemmelser om bygge-
varer⁽¹⁾, ændret ved direktiv 93/68/EØF⁽²⁾, særlig artikel
13, stk. 4, og

ud fra følgende betragtninger:

Kommissionen skal i forbindelse med attestering af en byggevares overensstemmelse vælge mellem de to procedurer i artikel 13, stk. 3, i direktiv 89/106/EØF og i alle tilfælde vælge »den billigste procedure, der er forenelig med sikkerhedshensyn«; det skal således for en given vare eller varetype afgøres, om en produktionskontrolordning i fabrikken på fabrikantens ansvar er en nødvendig og tilstrækkelig betingelse for attestering af overensstemmelse, eller om det er nødvendigt at inddrage et autoriseret certificeringsorgan af grunde, der vedrører kriterierne i artikel 13, stk. 4;

i henhold til artikel 13, stk. 4, skal den således fastlagte procedure anføres i mandaterne og i de tekniske specifikationer; begrebet varer eller varettyper bør derfor defineres på samme måde som i mandaterne og i de tekniske specifikationer;

de to procedurer, der er fastlagt i artikel 13, stk. 3, er nærmere beskrevet i bilag III til direktiv 89/106/EØF; det må derfor for hver vare eller varetype gøres klart ved henvisning til bilag III, hvilke metoder der skal anvendes ved gennemførelsen af de to procedurer, idet visse ordninger ifølge bilag III skal anvendes fortrinsvis;

den procedure, der er anført i artikel 13, stk. 3, litra a), svarer til ordningerne i bilag III, afsnit 2, nr. ii), variant 1, uden løbende overvågning, samt varianterne 2 og 3, mens proceduren i artikel 13, stk. 3, litra b), svarer til ordnin-

gerne i bilag III, afsnit 2, nr. i), og bilag III, afsnit 2, nr. ii), variant 1, med løbende overvågning;

de i denne beslutning fastsatte foranstaltninger er i overensstemmelse med udtalelse fra Det Stående Byggeudvalg —

VEDTAGET FØLGENDE BESLUTNING:

Artikel 1

For byggevarer og byggevaregrupper, der er anført i bilag I, attesteres overensstemmelsen ved en procedure, hvorefter fabrikanten er eneansvarlig for en produktionskontrolordning i fabrikken, som sikrer, at varerne er i overensstemmelse med de relevante tekniske specifikationer.

Artikel 2

For byggevarer, der er anført i bilag II, attesteres overensstemmelsen ved en procedure, hvorefter der som supplement til produktionskontrolordningen i fabrikken, som gennemføres af fabrikanten, inddrages et autoriseret certificeringsorgan i bedømmelsen og overvågningen af produktionskontrollen eller af selve varen.

Artikel 3

I standardiseringsmandater anføres det, hvilken procedure der skal anvendes til attestering af overensstemmelse i henhold til bilag III.

Artikel 4

Denne beslutning er rettet til medlemsstaterne.

Udfærdiget i Bruxelles, den 20. november 1997.

På Kommissionens vegne

Martin BANGEMANN

Medlem af Kommissionen

⁽¹⁾ EFT L 40 af 11. 2. 1989, s. 12.

⁽²⁾ EFT L 220 af 30. 8. 1993, s. 1.

*BILAG I***Gulv- og terrænbelægninger**

Stive belægninger til udendørs anvendelse og vejbelægning (befæstningsplader, herunder brosten, fortovsfliser, kantsten, blokke, ovenlyssten; vejrbestandige metalplader; stive terrænfliser; skiferfliser; fliser; mosaiksten; gulvtegl; terrazzofliser; strækmetalbelægning eller ristedæk; riste).

Stive belægninger til indendørs anvendelse, herunder indendørs lokaliteter for offentlig transport i form af komponenter (befæstningsplader, fliser, mosaiksten, parket, belægningselementer af betonvæv eller metalplade, gulvrister, stive laminerede gulvbelægninger, træbaserede byggevarer) og i form af bærende systemer, der markedsføres som samlesæt (edb-gulve, huldæk); med hensyn til reaktion ved brand er der tale om belægninger i klasse A_{FL}, B_{FL} eller C_{FL}, når ydeevnen på dette punkt ikke kan ændre sig under fremstillingen, i klasse D_{FL}, E_{FL} eller F_{FL} samt i klasse A_{FL}, når der i henhold til Kommissionens beslutning 96/603/EF⁽¹⁾ ikke kræves prøvning for reaktion ved brand.

Elastiske belægninger og tekstilbelægninger til indendørs anvendelse i form af homogene og heterogene elastiske gulvbelægninger, der leveres som fliser, plader eller ruller (tekstilbelægninger, også i fliseform; plast- og gummiplader (aminoplastiske varmhærdende belægninger); linoleum og kork; antistatiske plader; løst udlagte fliser; elastiske laminerede belægninger); med hensyn til reaktion ved brand er der tale om belægninger i klasse A_{FL}, B_{FL} eller C_{FL}, når ydeevnen på dette punkt ikke kan ændre sig under fremstillingsprocessen, i klasse D_{FL}, E_{FL} eller F_{FL} samt i klasse A_{FL}, når der i henhold til beslutning 96/603/EF ikke kræves prøvning for reaktion ved brand.

Elastiske belægninger og tekstilbelægninger til udendørs anvendelse i form af homogene og heterogene elastiske belægninger, der leveres som fliser, plader eller ruller (tekstilbelægninger, også i fliseform; plast- og gummiplader (aminoplastiske varmhærdende belægninger); linoleum og kork; antistatiske plader; løst udlagte fliser; elastiske laminerede belægninger).

⁽¹⁾ EFT L 267 af 19. 10. 1996, s. 23.

*BILAG II***Gulv- og terrænbelægninger**

Stive gulvbelægninger til indendørs anvendelse, herunder lokaliteter for offentlig transport i form af komponenter (befæstningsplader, fliser, mosaiksten, parket, belægningselementer af betønvæv eller metalplade, gulvrister, stive laminerede gulvbelægninger, træbaserede byggevarer) og i form af bærende systemer, der markedsføres som samlesæt (edb-gulve, huldæk); med hensyn til reaktion ved brand er der tale om belægninger i klasse A_{FL}, B_{FL} eller C_{FL}, når ydeevnen på dette punkt kan ændre sig under fremstillingen, (normalt byggevarer, som udsættes for kemiske forandringer, f.eks. brandhæmmende midler, eller byggevarer, for hvilke ændringer i sammensætningen kan medføre ændringer i ydeevnen med hensyn til reaktion ved brand).

Elastiske belægninger og tekstilbelægninger til indendørs anvendelse i form af homogene og heterogene elastiske gulvbelægninger, der leveres som fliser, plader eller ruller (tekstilbelægninger, også i fliseform; plast- og gummiplader (aminoplastiske varmhærdende belægninger); linoleum og kork; antistatiske plader; løst udlagte fliser; elastiske laminerede belægninger); med hensyn til reaktion ved brand er der tale om belægninger i klasse A_{FL}, B_{FL} eller C_{FL}, når ydeevnen på dette punkt kan ændre sig under fremstillingen (normalt byggevarer, som udsættes for kemiske forandringer, f.eks. brandhæmmende midler, eller byggevarer, for hvilke ændringer i sammensætningen kan medføre ændringer i ydeevnen med hensyn til reaktion ved brand).

BILAG III

BYGGEVAREGRUPPE

GULV- OG TERRÆNBELÆGNINGER (1/2)

Systemer for attestering af overensstemmelse

For den eller de nedenfor anførte byggevarer og forudsatte anvendelser anmodes Den Europæiske Standardiseringsorganisation/Den Europæiske Komité for Elektroteknisk Standardisering (CEN/Cenelec) om at specificere følgende system eller systemer for attestering af overensstemmelse i den eller de relevante harmoniserede standarder:

Byggevare(r)	Forudsat(te) anvendelse(r)	Niveau(er) eller klasse(r)	System(er) for attestering af overensstemmelse
Stive terrænbelægninger Befæstningsplader (med glat eller struktureret overflade), herunder brosten; fortovsfliser; kantsten; blokke, ovenlyssten; vejrbestandige metalplader; stive terrænfliser; skiferfliser; fliser, mosaiksten; gulvtegl; terrazzofliser; strækmetalbelægning eller ristedæk; riste	Udendørs anvendelse og vejbelægning, til belægning af færdselsarealer for køretøjer og fodgængere		4 (1)

(1) System 4: Se direktiv 89/106/EØF, bilag III, afsnit 2, nr. ii), variant 3.

Systemet bør specificeres således, at det også kan anvendes, når det ikke er nødvendigt at fastlægge ydeevnen for en bestemt egenskab, fordi der i mindst en medlemsstat ikke stilles lovbestemte krav for den pågældende egenskab (se direktiv 89/106/EØF, artikel 2, stk. 1, og — i givet fald — punkt 1.2.3 i basisdokumenterne). I sådanne tilfælde må fabrikanten ikke pålægges at kontrollere den pågældende egenskab, hvis han ikke ønsker at oplyse byggevarens ydeevne på det punkt.

BYGGEVAREGRUPPE

GULV- OG TERRÆNBELÆGNINGER (2/2)

Systemer for attestering af overensstemmelse

For den eller de nedenfor anførte byggevarer og forudsatte anvendelser anmodes Den Europæiske Standardiseringsorganisation/Den Europæiske Komité for Elektroteknisk Standardisering (CEN/Cenelec) om at specificere følgende system eller systemer for attestering af overensstemmelse i den eller de relevante harmoniserede standarder:

Byggevare(r)	Forudsat(te) anvendelse(r)	Niveau(er) eller klasse(r) (reaktion ved brand)	System(er) for attestering af overensstemmelse
Stive gulvbelægninger A) <i>Komponenter</i> Befæstningsplader; fliser; mosaiksten; parket; belægningslementer af betonev eller plade; gulvrister; stive laminerede gulvbelægninger; træbaserede byggevarer B) <i>Bærende systemer, der markedsføres som samlesæt</i> Edb-gulve; huldæk	Indendørs, anvendelse, herunder indendørs lokaliteter for offentlig transport	A _{FL} — B _{FL} — C _{FL} (1)	1 (2)
		A _{FL} — B _{FL} — C _{FL} (3)	3 (4)
		A _{FL} (5) — D _{FL} — E _{FL} — F _{FL}	4 (6)

Byggevare(r)	Forudsat(te) anvendelse(r)	Niveau(er) eller klasse(r) (reaktion ved brand)	System(er) for attesting af overensstemmelse
Elastiske belægninger og tekstilbelægninger Homogene og heterogene elastiske gulvbelægninger, der leveres som fliser, plader eller ruller (tekstilbelægninger, også i fliseform; plast- og gummiplader (aminoplastiske varmhærdende belægninger); linoleum og kork; antistatiske plader; løst udlagte fliser; elastiske laminerede belægninger)	Indendørs anvendelse	$A_{FL} - B_{FL} - C_{FL}^{(1)}$	1 ⁽²⁾
		$A_{FL} - B_{FL} - C_{PL}^{(3)}$ $A_{FL}^{(4)} - D_{FL} - E_{FL} - F_{FL}$	3 ⁽⁴⁾
Elastiske belægninger og tekstilbelægninger Homogene og heterogene elastiske belægninger, der leveres som fliser, plader eller ruller (tekstilbelægninger, også i fliseform; plast- og gummiplader (aminoplastiske varmhærdende belægninger); linoleum og kork; antistatiske plader; løst udlagte fliser; elastiske laminerede belægninger)	Udendørs anvendelse	—	4 ⁽⁶⁾

(1) Materialer, hvis ydeevne med hensyn til reaktion ved brand kan undergå ændringer under fremstillingsprocessen (normalt materialer, som udsættes for kemiske forandringer, f.eks. brandhæmmende midler, eller materialer, for hvilke ændringer i sammensætningen kan medføre ændringer i ydeevnen med hensyn til reaktion ved brand).

(2) System 1: Se direktiv 89/106/EØF, bilag III, afsnit 2, nr. i), uden auditprøvning af stikprøver.

(3) Materialer, hvis ydeevne med hensyn til reaktion ved brand ikke kan undergå ændringer under fremstillingsprocessen.

(4) System 3: Se direktiv 89/106/EØF, bilag III, afsnit 2, nr. ii), variant 2.

(5) Klasse A-materialer, for hvilke der i henhold til bilaget til beslutning 96/603/EF ikke kræves prøvning for reaktion ved brand.

(6) System 4: Se direktiv 89/106/EØF, bilag III, afsnit 2, nr. ii), variant 3.

Systemet bør specificeres således, at det også kan anvendes, når det ikke er nødvendigt at fastlægge ydeevnen for en bestemt egenskab, fordi der i mindst en medlemsstat ikke stilles lovbestemte krav for den pågældende egenskab (se direktiv 89/106/EØF, artikel 2, stk. 1, og — i givet fald — punkt 1.2.3 i basisdokumenterne). I sådanne tilfælde må fabrikanten ikke pålægges at kontrollere den pågældende egenskab, hvis han ikke ønsker at oplyse byggevarens ydeevne på det punkt.